

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 05.02.2009
SEC(2009) 113 konč.

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

Spremni dokument k

**Uredbi Komisije o izvajanju Direktive 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno
zasnovo enostavnih TV-komunikatorjev**

POVZETEK OCENE UČINKA

**{C(2009) 582 konč.}
{SEC(2009) 114}**

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

Spremni dokument k

Uredbi Komisije o izvajanju Direktive 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo enostavnih TV-komunikatorjev

POVZETEK OCENE UČINKA

Ozadje

Direktiva 2005/32/ES o okoljsko primerni zasnovi izdelkov določa okvir za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo. Zahteve za okoljsko primerno zasnovo so pravne zahteve (katerih pravna podlaga je člen 95), ki jih morajo izpolnjevati izdelki, da bi lahko bili dani v promet, njihov namen pa je izboljšanje okoljske učinkovitosti in zagotavljanje prostega pretoka teh izdelkov na notranjem trgu. V skladu z okvirno direktivo sprejme Komisija (ob pomoči regulativnega odbora) izvedbene ukrepe, za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo tistih izdelkov, ki rabijo energijo, imajo pomemben obseg prodaje, pomemben vpliv na okolje in pomembne možnosti za izboljšanje.

Enostavni TV-komunikatorji (*simple set-top boxes*, v nadaljnjem besedilu: SSTB), katerih primarna naloga je pretvarjanje digitalnih vhodnih signalov v analogne izhodne signale, v celoti izpolnjujejo ta merila. Med sedanjim prehodom z analogne na digitalno radiodifuzijo, bodo morali biti TV-sprejemniki, ki niso opremljeni za sprejemanje digitalnih signalov, opremljeni s temi napravami. Do leta 2015, ko bo v EU ukinjena analogna radiodifuzija, se bosta prodaja SSTB in njihova skupna poraba energije močno povečali.

Evropski parlament¹ je poudaril nujnost čim hitreje postavitve minimalnih zahtev za energetske učinkovitost teh naprav, kar so podprli predstavniki držav članic v posvetovalnem forumu.

Pristop pri določanju zahtev za okoljsko primerno zasnovo

Pristop, ki je bil uporabljen pri pripravi predlagane uredbe o SSTB in tej oceni učinka, je obsegal naslednje štiri korake:

1. korak: oceniti, ali so merila o sprejetju izvedbenega ukrepa za okoljsko primerno zasnovo iz člena 15(2a)–15(2c) direktive o okoljsko primerni zasnovi upoštevana, pri čemer je treba upoštevati parametre za okoljsko primerno zasnovo iz Priloge I k direktivi o okoljski primerni zasnovi;

2. korak: upoštevati ustrezne pobude Skupnosti, tržne sile in neskladja v okoljski učinkovitosti opreme z enako uporabnostjo, ki je na voljo na trgu, kot je določeno v členu 15(2) direktive o okoljsko primerni zasnovi;

¹ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 31. januarja 2008 o akcijskem načrtu za energetske učinkovitost.

3. korak: določiti cilje politike, vključno z zaželeno ravno prizadevanja, politične možnosti za njihovo uresničitev in glavne elemente izvedbenega ukrepa za okoljsko primerno zasnovu, kot določa Priloga VII direktive o okoljsko primerni zasnovi;
4. korak: oceniti okoljske, gospodarske in družbene učinke izvedbenega ukrepa na podlagi meril iz člena 15(5) direktive o okoljski primerni zasnovi.

Povzetek rezultatov

1. korak

Da bi ocenili, ali so merila o sprejetju izvedbenih ukrepov za okoljsko primerno zasnovo iz člena 15(2) direktive o okoljsko primerni zasnovi upoštevana, je Komisija opravila tehnično, okoljsko in gospodarsko študijo o SSTB („pripravljalno študijo“), pri kateri je upoštevala določbe iz člena 15(4a) ter Prilog I in II k direktivi o okoljsko primerni zasnovi.

Pripravljalna študija² je glede meril iz člena 15(2) direktive o okoljsko primerni zasnovi pokazala o SSTB v EU naslednje:

Člen 15(2a):	Letna prodaja v Skupnosti:	90 milijonov kosov v letu 2010 177 milijonov kosov v letu 2014
Člen 15(2b):	Učinek na okolje: poraba energije SSTB:	6 TWh v letu 2010 14 TWh v letu 2014
Člen 15(2c):	Možnost izboljšanja porabe električne energije (ob uporabi obstoječih stroškovno učinkovitih tehnologij):	0,5 TWh v letu 2010 9 TWh v letu 2014

Glede na to, da je z obstoječimi stroškovno učinkovitimi tehničnimi rešitvami mogoče pomembno zmanjšati porabo električne energije teh naprav, so torej izboljšave mogoče. To potrjuje tudi dejstvo, da je cena različnih SSTB z enakimi funkcijami neodvisna od njihove porabe energije.

Ker skupni možni prihranek energije v letih 2010–2020 presega letno gospodinjstvo porabo električne energije na Švedskem, se lahko šteje za pomembnega.

2. korak

Kot je določeno v členih 15(2) in 15(4c) direktive o okoljsko primerni zasnovi, se upoštevata ustrezna okoljska zakonodaja Skupnosti in nacionalna okoljska zakonodaja. Upoštevajo se tudi sorodne (prostovoljne) pobude Skupnosti in držav članic ter analizirajo ovire, ki preprečujejo uveljavitev tehnologij z izboljšano okoljsko učinkovitostjo na trgu.

² Pripravljalne študije o zahtevah za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, ki rabijo energijo – enostavni TV-komunikatorji (*Preparatory studies for Eco-design Requirements of EuPs – Simple Digital TV Converters (Simple Set Top Boxes)*), MVV Consulting GmbH, končno poročilo z dne 17. decembra 2007; dokumentacija je na voljo na spletišču GD TREN o okoljsko primerni zasnovi: http://ec.europa.eu/energy/efficiency/ecodesign/eco_design_en.htm

Na ravni Skupnosti izvaja Skupno raziskovalno središče (Ispra) Komisije prostovoljni kodeks ravnanja, ki določa merila energetske učinkovitosti za SSTB. S to pobudo so bili pridobljeni zelo koristni tehnični podatki o SSTB, njen vpliv na trg pa je bil majhen, saj ta prostovoljni kodeks upošteva le omejeno število proizvajalcev.

Na ravni držav članic je Združeno kraljestvo uvedlo program označevanja priporočenih izdelkov, ki ga upravlja *Energy Saving Trust*. To prostovoljno označevanje je imelo le omejen vpliv na trg in le malo izdelkov je izpolnjevalo merila, določena v programu.

Uredba o izvajanju Direktive 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo za porabo energije pri električni in elektronski gospodinjski ter pisarniški opremi v stanju pripravljenosti in izključenosti, ki je bila sprejeta decembra 2008, bi izkoristila le del možnosti za prihranek energije pri SSTB. Ta horizontalna uredba se namreč lahko nanaša samo na porabo energije SSTB v stanju pripravljenosti, časovna razporeditev uveljavljanja posameznih zahtev v uredbi o „stanju pripravljenosti“ pa tudi ne omogoča izkoriščanja največjih možnosti za prihranek energije pri uporabi SSTB.

O drugih pobudah na ravni EU ali nacionalni ravni, ki bi se nanašale na porabo energije SSTB, ni poročil.

Skupna poraba energije SSTB je na ravni EU precej velika, v posameznem gospodinjstvu pa povzročijo le manjši del stroškov za energijo. Zato potrošnike zanima samo neposredna nakupna cena SSTB ne pa tudi njihova poraba energije v življenjskem ciklusu. Zato proizvajalci nimajo potrebe po zmanjševanju porabe energije teh naprav, čeprav bi to lahko dosegli že z majhnimi dodatnimi stroški (ali celo brez njih) ter tako potrošniku omogočili precejšen prihranek in zmanjšali emisije CO₂. Dodaten razlog, da SSTB porabijo prekomerno količino energije, je nagnjenost potrošnikov, da naprave neprekinjeno puščajo v aktivnem stanju tudi tedaj, ko izključijo TV-sprejemnik.

Sklepne ugotovitve za 1. in 2. korak

V prihodnjih letih bo zelo naraslo število SSTB, prodanih v EU, s tem pa tudi njihova poraba energije. Obstoječe stroškovno učinkovite rešitve, s katerimi bi bilo mogoče zmanjšati porabo energije teh naprav, se zaradi navedenih slabosti trga ne uporabljajo. Obstoječe politične pobude ne bodo bistveno vplivale na okoljsko učinkovitost SSTB. Brez ukrepanja Skupnost obstaja nevarnost, da bi prihodnje pobude na ravni držav članic lahko ovirale prosti promet teh izdelkov na notranjem trgu.

Ugotovljeno je bilo, da so merila o sprejetju izvedbenih ukrepov za okoljsko primerno zasnovo iz člena 15(2) direktive o okoljsko primerni zasnovi izpolnjena in da je treba sprejeti izvedbeni ukrep za okoljsko primerno zasnovo SSTB v skladu s členom 15(1) direktive o okoljsko primerni zasnovi.

3. korak

Priloga II k direktivi o okoljsko primerni zasnovi določa, da se raven prizadevanja za izboljšanje okoljske učinkovitosti SSTB in zlasti njihove rabe virov, kot je energija, določi na podlagi analize minimalnih stroškov, ki jih oprema v svojem življenjskem ciklusu povzroči uporabniku. Pri tem se upoštevajo referenčne vrednosti, ki so bile za najboljše obstoječe tehnologije določene v pripravljalni študiji in med razpravami z zainteresiranimi stranmi na seji Posvetovalnega foruma za okoljsko primerno zasnovo³, ki je potekala 22. februarja 2008.

³ Posvetovalni forum sestavljajo predstavniki držav članic in zainteresiranih strani, kot so industrija, potrošniki in okoljske nevladne organizacije, ter je namenjen izražanju mnenj.

Na podlagi rezultatov tega procesa so bili izoblikovani cilji, ki naj bi bili doseženi z izvedbenimi ukrepi.

Cilj predlagane uredbe je sprožiti preobrazbo trga, da bi se izkoristile možnosti za izboljšave. S tem v zvezi je bilo obravnavanih več političnih možnosti, vključno s samoreguliranjem, obveznim označevanjem porabe energije in obveznimi minimalnimi zahtevami za energetske učinkovitost. Ker je nedvomno naloga zakonodajalca, da sprejme zahteve za okoljsko primerno zasnovo potrošne elektronike, je analiza ostalih možnosti, ki ne predvidevajo izvedbenega ukrepa za okoljsko primerno zasnovo, sorazmerna z izvedbenim pravnim aktom, njen poudarek pa je na oceni njenih ključnih elementov, pri čemer se upoštevajo pripravljalna študija in prispevki zainteresiranih strani.

4. korak

Oceni se predlagani izvedbeni ukrep. Analizirajo se zlasti različne možnosti časovne razporeditve posameznih stopenj pri uveljavljanju zahtev glede okoljsko primerne zasnove za porabo električne energije, pri čemer se upoštevajo merila iz člena 15(5) direktive o okoljsko primerni zasnovi in učinek na proizvajalce, vključno z MSP.

Sklepne ugotovitve za 3. in 4. korak

Če primerjamo politične možnosti, podatke iz pripravljalne študije ter mnenja, pridobljena med posvetovanjem, ugotovimo, da je primeren način za uresničitev možnosti izboljšanja SSTB uredba, v kateri bi bile določene zahteve glede okoljsko primerne zasnove za njihovo upravljanje porabe energije. Zahteve uredbe je treba določiti v dveh fazah, veljati pa bi začele po enem oziroma treh letih po začetku veljavnosti uredbe. Ta pristop zagotavlja:

- da je možnost za stroškovno učinkovito izboljšanje porabe električne energije pri SSTB hitro uresničljiva in da bi bilo v Skupnosti mogoče prihraniti veliko električne energije in emisij CO₂ ter zmanjšati stroške v življenjskem ciklusu za končnega uporabnika;
- da se bo v primerjavi s scenarijem neukrepanja skupna poraba električne energije do leta 2020 zmanjšala za 47 TWh, kar pomeni prihranek 7,2 milijarde EUR in zmanjšanje emisij CO₂ za 17 Mt;
- da se stroški v življenjskem ciklusu SSTB zmanjšajo za približno 30 %;
- jasen pravni okvir z enakimi konkurenčnimi pogoji za vse proizvajalce, pošteno konkurenco in prosti promet;
- usklajene zahteve za SSTB v Skupnosti, zaradi česar bodo imeli gospodarski subjekti minimalne upravne ovire in stroške;
- da se s prehodnimi obdobji prepreči nastajanje nesorazmernih bremen za proizvajalce in da se z njimi upoštevajo ciklusi ponovnega zasnovanja;
- da bodo mogoči dodatni prihranki energije tudi zunaj Skupnosti, saj se s temi napravami trguje na svetovnem trgu in se bodo tudi za druge trge proizvajali z enakimi lastnostmi.

Spremljanje

Učinki se bodo spremljali večinoma tako, da bodo organi držav članic nadzorovali trg in zagotavljali, da so zahteve izpolnjene. Primernost področja uporabe, opredelitev in konceptov bodo spremljale zainteresirane strani in države članice v stalnih razpravah.